

Uzaktan Algılamaya Giriş

Ünite 8 - Uygulamalar

Uygulamalar

- ❖ Gelişen UA teknolojileri günümüzde savunma teknolojilerinden yer, çevre, tarım, atmosfer, şehircilik, sağlık, doğal afetlere uzanan oldukça geniş bir yelpazede uygulama alanına sahiptir.
- ❖ UA analizleri ile CBS arasında oldukça güçlü bir etkileşim vardır ve yapılan çalışmalar son günlerde birbiri ile daha da sık etkileşim içine girmiştir.

UA Görüntülerinin Analizinde Kullanılan Bazı Yazılımlar

Özgür Yazılımlar

- OSSIM
(<http://www.ossim.org/OSSIM/OSSIMHome.html>)
- ORFEO (<http://www.orfeo-toolbox.org/otblive/>)
- MultiSpec
(<http://cobweb.ecn.purdue.edu/~biehl/MultiSpec/>)

UA Görüntülerinin Analizinde Kullanılan Bazı Yazılımlar

Ticari Yazılımlar

- ERDAS- LPS
- PCI-Geomatica
- ENVI
- TNT-MIPS
- GAMMA
- ER Mapper

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

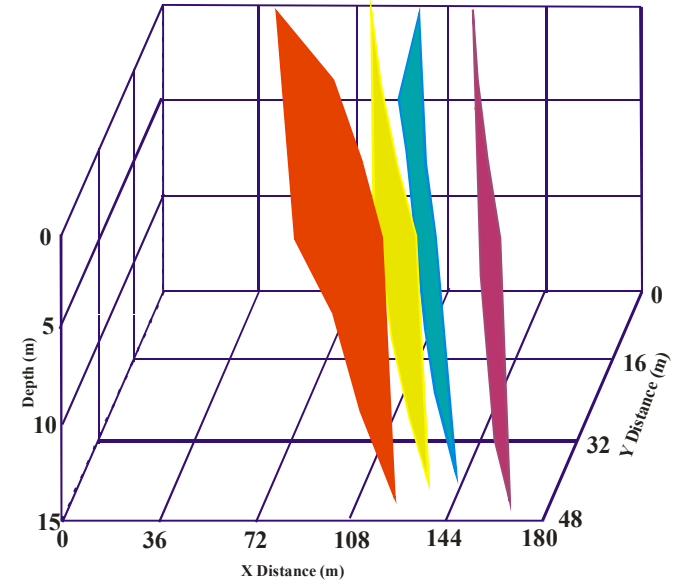
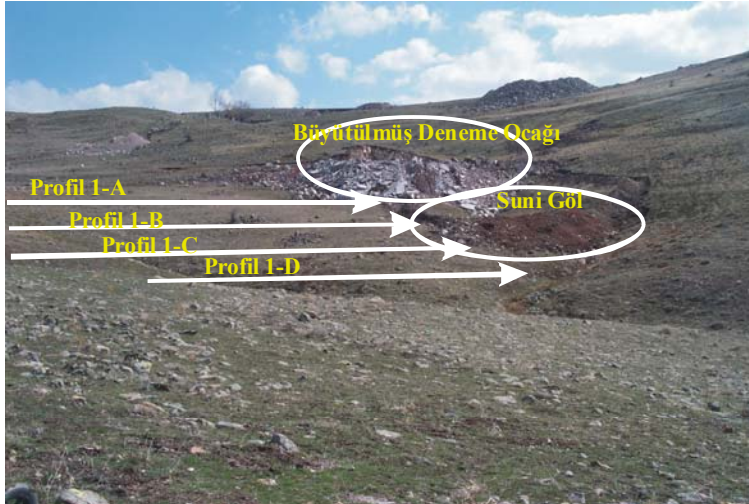
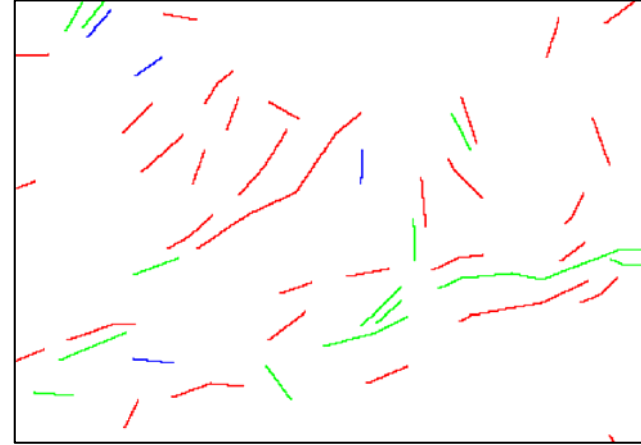
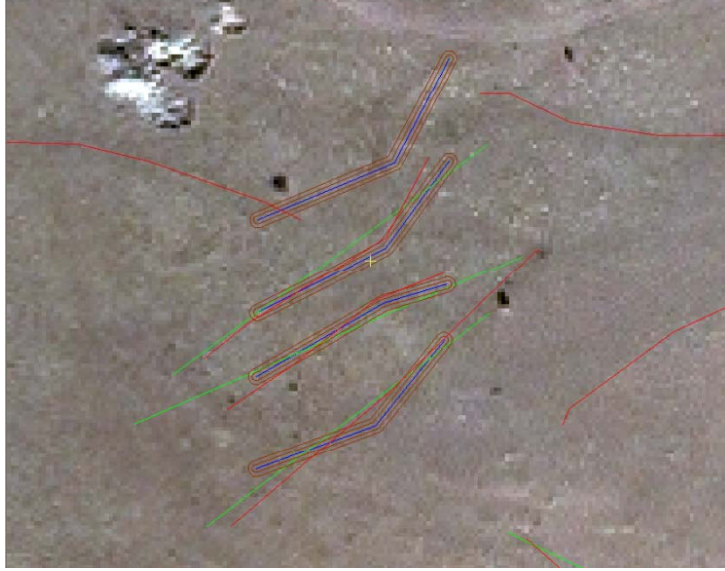
Kaya Süreksizliklerinin Karakterizasyonu: Kocal ve Ark (2007)

Bu çalışmada kaya süreksizliklerini karakterize eden uzaktan algılama ve yer radarı yöntemlerinin birlikte kullanıldığı bir metodoloji geliştirilmiştir.

Önce, yüksek çözünürlüğe(1 metre) sahip IKONOS uydu görüntüleri aracılığı ile çizgisellik haritaları elde edilmiş ve coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak süreksizlik konumları (doğrultuları) ve yerleri belirlenmiştir.

Daha sonra, yer radarı(GPR) aracılığı ile aynı alanda seçilen paralel profiller boyunca ölçümler alınarak bu süreksizliklerin üç boyutlu modellenmesi yapılarak yer altındaki devamlılıkları belirlenmiştir. Metodolojinin doğruluğu arazide ki ölçümlerle doğrulanmıştır.

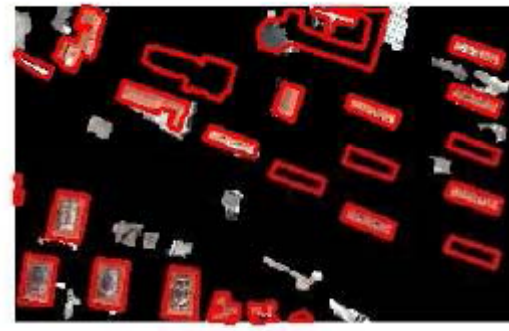
Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Kaya Süreksizliklerinin Karakterizasyonu: Aytekin ve Ark (2010)

Binaların yüksek çözünürlüklü uydu görüntülerinden otomatik yolla elde edilmesi

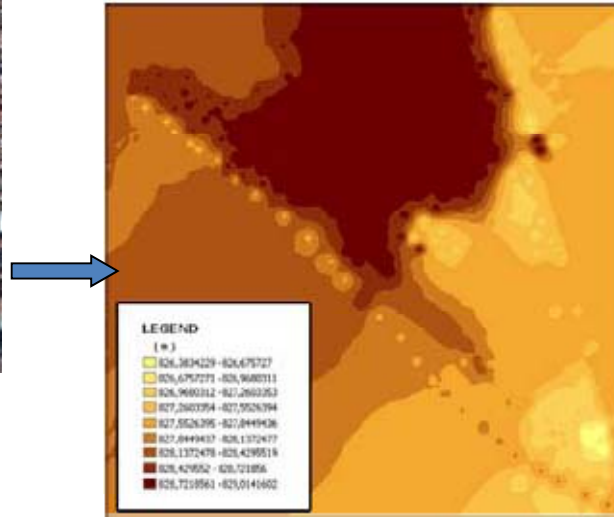
Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Nüfus tahmini: Erener and Düzgün (2009)

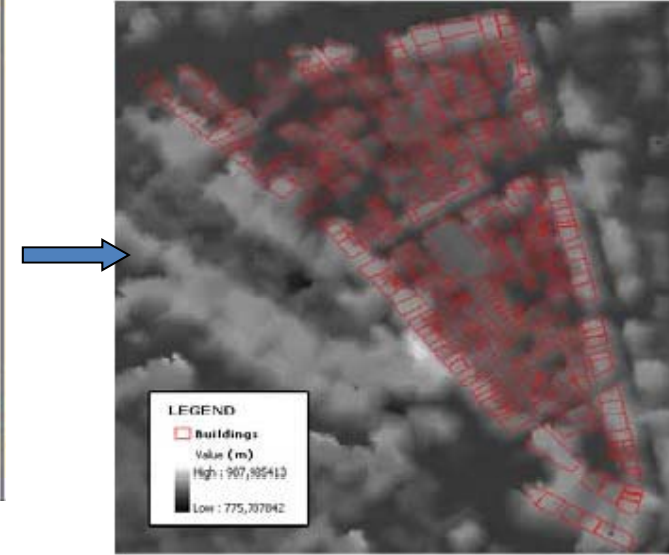
Yüksek çözünürlüklü uydu görüntülerinden yerleşim yeri nüfusu tahmini

Stereo Uydu
Görüntüsü

SAM

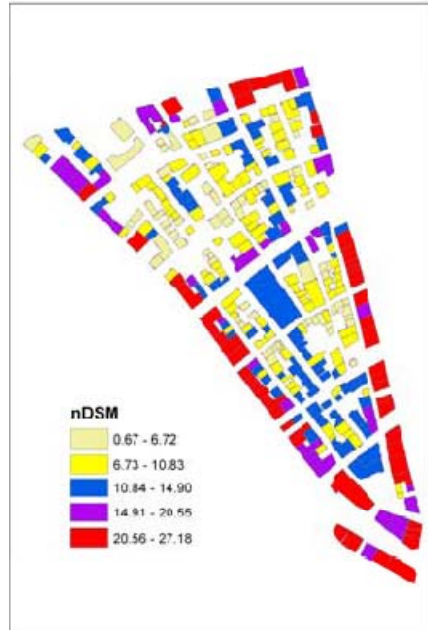
SYM

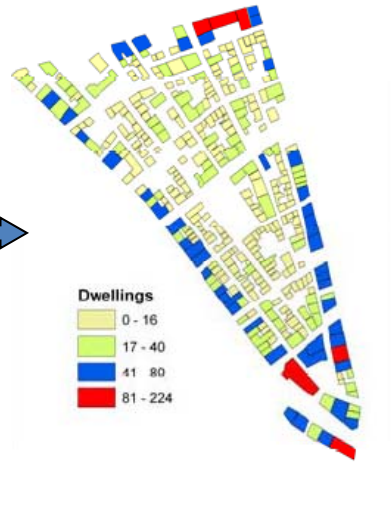
Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Nüfus tahmini: Erener and Düzgün (2009)

Yüksek çözünürlüklü uydu görüntülerinden yerleşim yeri nüfusu tahmini

Bina Yükseklikleri

Bina taban alanına göre
ortalama hane
büyüklüğü

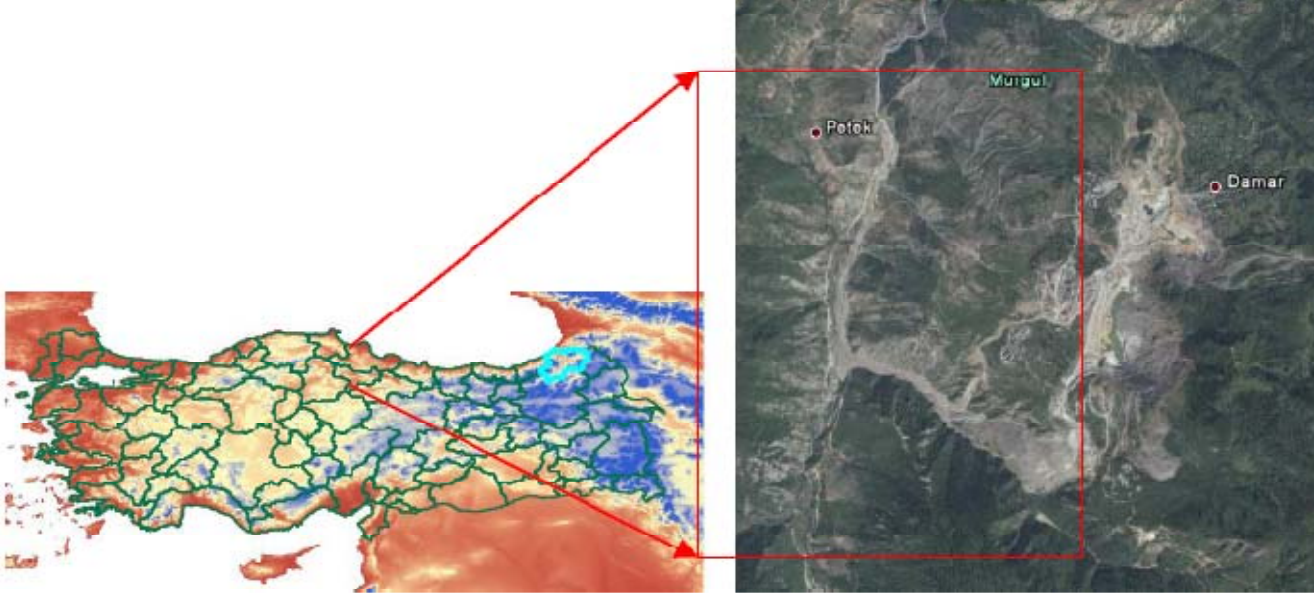

Toplam
Nüfus

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Maden Ocağındaki Değişimler: Erener ve Düzgün (2009)

LANDSAT Uydu görüntülerinden arazi değişimlerinin belirlenmesi

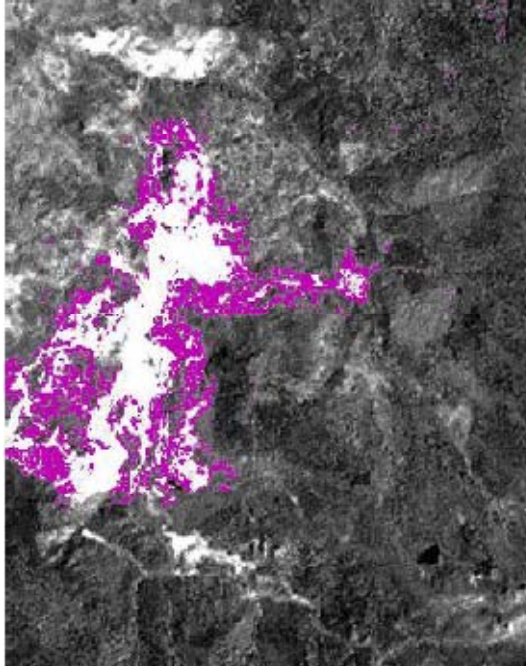

Şekil 1. Artvin ili kuzeyinde yer alan Murgul Damar bakır ocağı

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Maden Ocağındaki Değişimler: Erener ve Düzgün (2009)

LANDSAT Uydu görüntülerinden arazi değişimlerinin belirlenmesi

Değişim alanları

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Arazi örtüsü sınıflandırması: Erener ve Düzgün (2009)

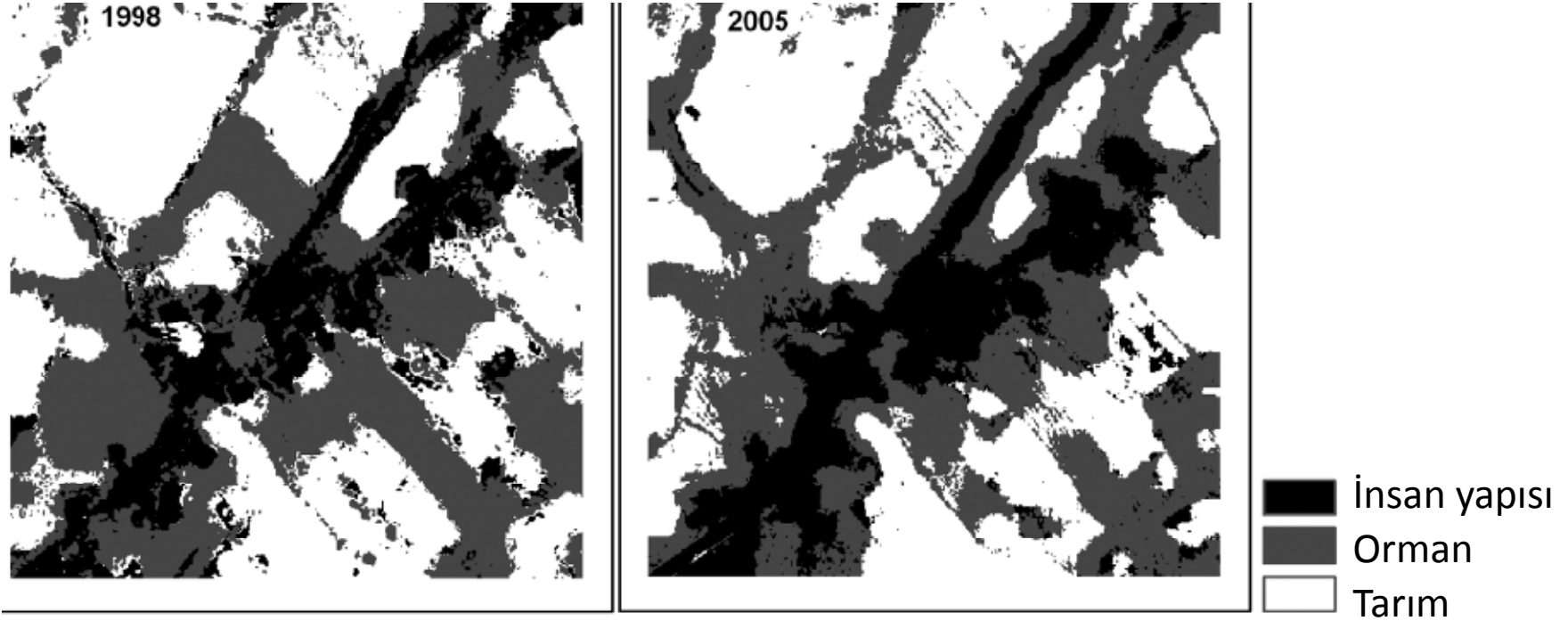
Sihay-beyaz hava fotoğraflarından arazi sınıflandırması

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

Arazi örtüsü sınıflandırması: Erener ve Düzgün (2009)

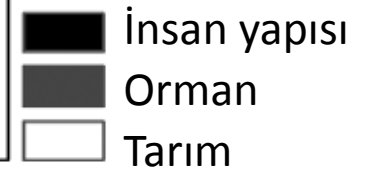
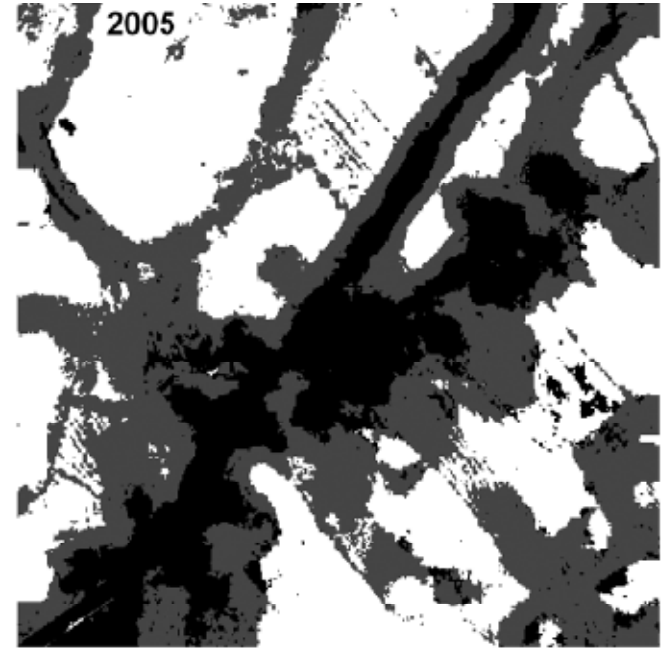
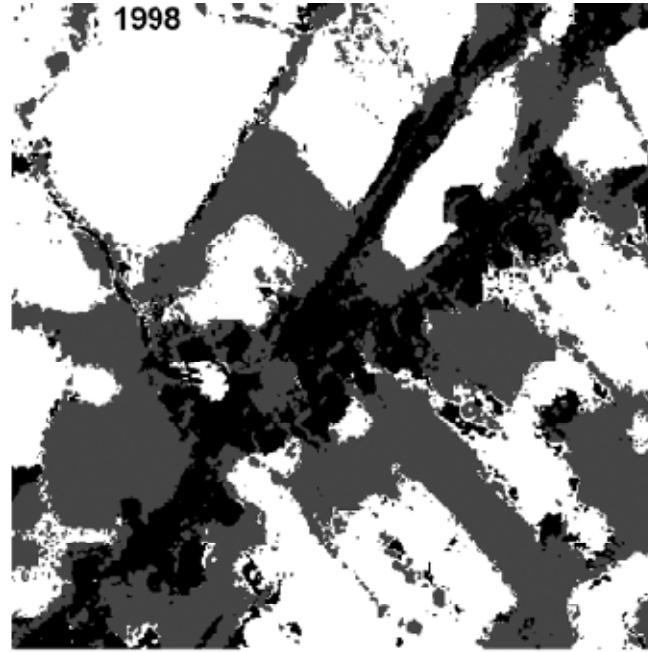
Sihay-beyaz hava fotoğraflarından arazi sınıflandırması

Yer ve Çevre Bilimleri Uygulamalarına Örnekler

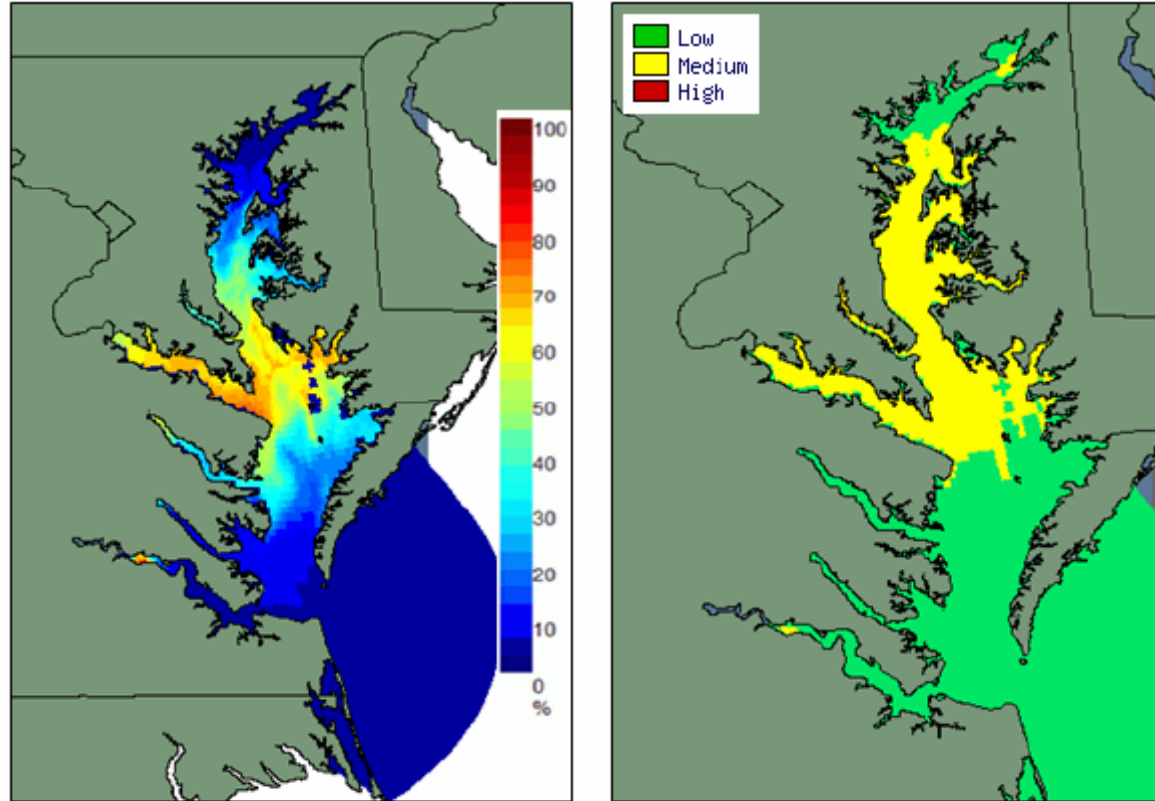
Arazi örtüsü sınıflandırması: Erener ve Düzgün (2009)

Sihay-beyaz hava fotoğraflarından arazi sınıflandırması

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Deniz ve Okyanus Ekosistemlerinin İzlenmesi, Multi/Hiperspektral Optik Görüntüler

Yüksek spektral çözünürlüklü görüntülerden deniz bitki türleri haritalarının elde edilmesi Brown and Ferraro (2007)

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Denizde Petrole ya da Başka Kirleticilere Dayalı Yayılımların İzlenmesi, SAR Görüntüleri

- ❖ Petrol kaçaqları
- ❖ Kanunsuz petrol atıklarının denize bırakılması
- ❖ Deniz kazaları
- ❖ Kontrol edilmeyen atık suların denize bırakılması
- ❖ RADARSAT-1, ENVISAT gibi günlük SAR verisi sağlayan uydular

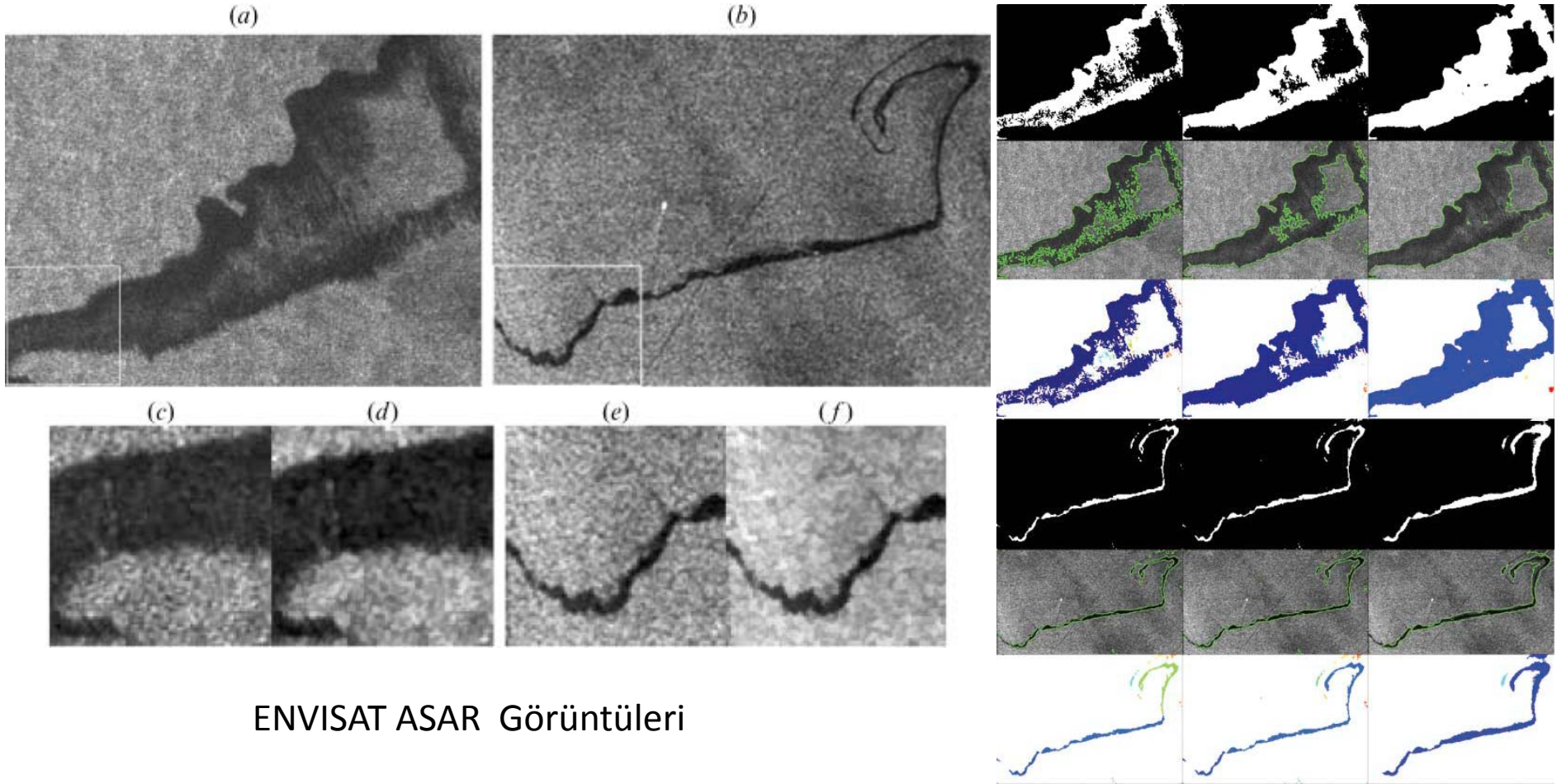
Problem: SAR görüntüsünün deniz kısmında yer alan tüm koyu bölgeler petrol kirliliği olmayabilir.

Petrol yayımları, petrolün kısa yüzey dalgalarının ıslatması sonucu siyah görünürler ve denizin parlayan kısımları, alg, düşük rüzgar hızı vb. alanlarla karıştırılırlar. Bu karışıklığı ayırt etmek için geometri, şekil ya da başka içerik bilgisi kullanılarak sınıflandırmalar yapılabilir. Kural tabanlı, sinir ağları, bulanık mantık gibi sınıflandırma teknikleri kullanılabilir.

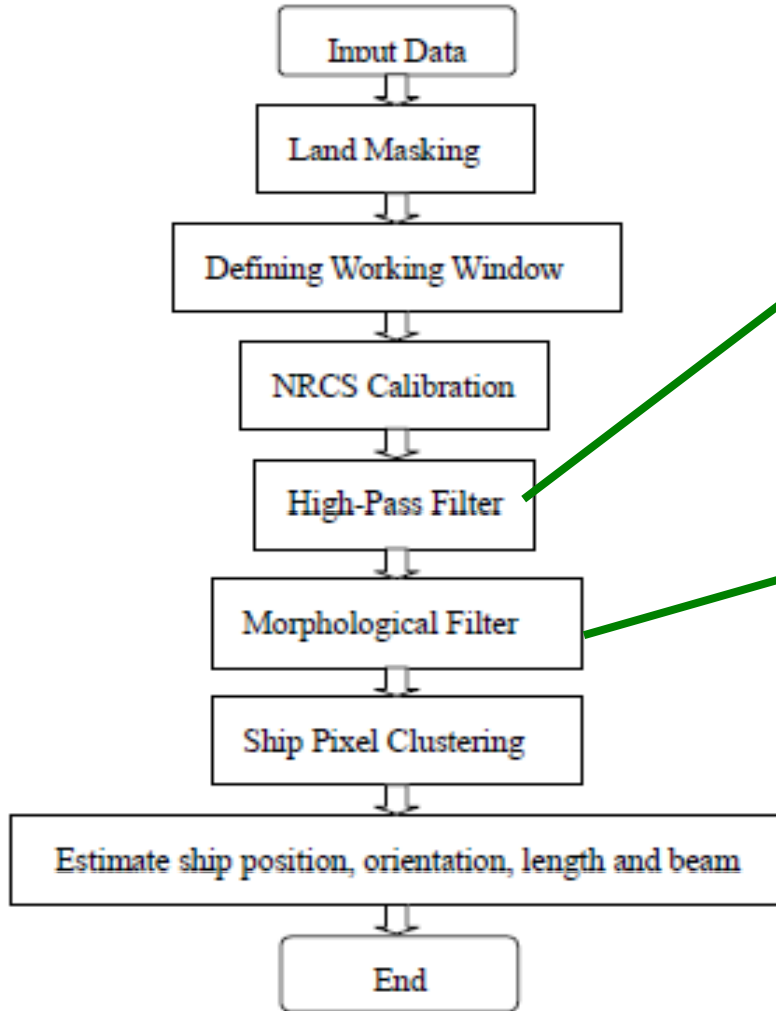
DENİZDE UA UYGULAMALARI

Denizde Petrole ya da Başka Kirleticilere Dayalı Yayılımların İzlenmesi

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Hedef Gemilerin Belirlenmesi, Liu and Feng, IEEE, IGARS'08, SAR Görüntüleri

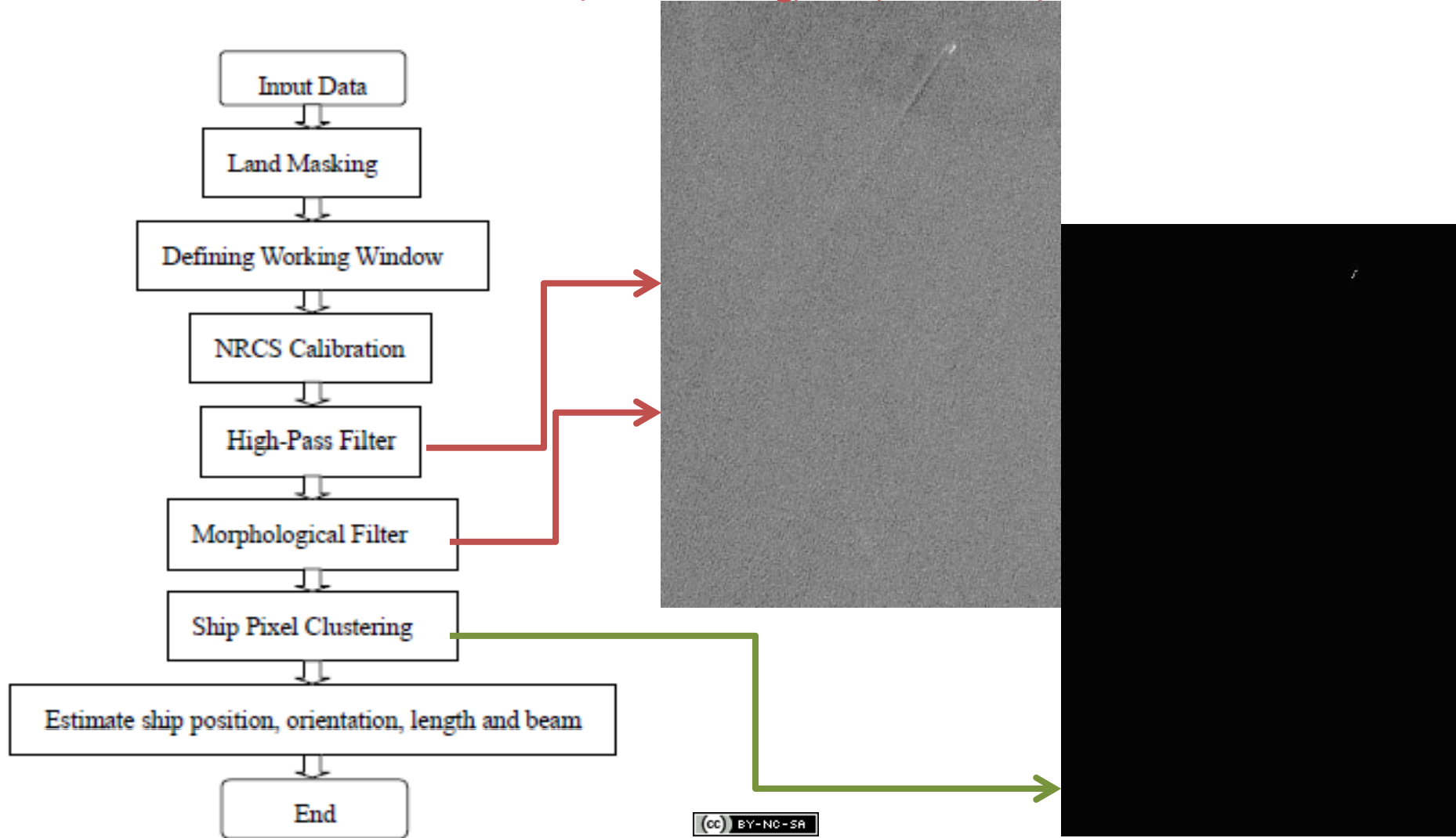

Hedef gemiler SAR görüntülerinde parlak yansımalar verirler. Dolayısı ile görüntünün yüksek-geçirimli (high-pass) bir filtre ile iyileştirilmesi potansiyel gemi barındıran hücreleri verir.

Morfolojik filtrelerden büyüme küçük boşlukları doldurur, erozyon ise izole halde bulunan potansiyel gemi hücrelerinin yok edilmesini sağlar

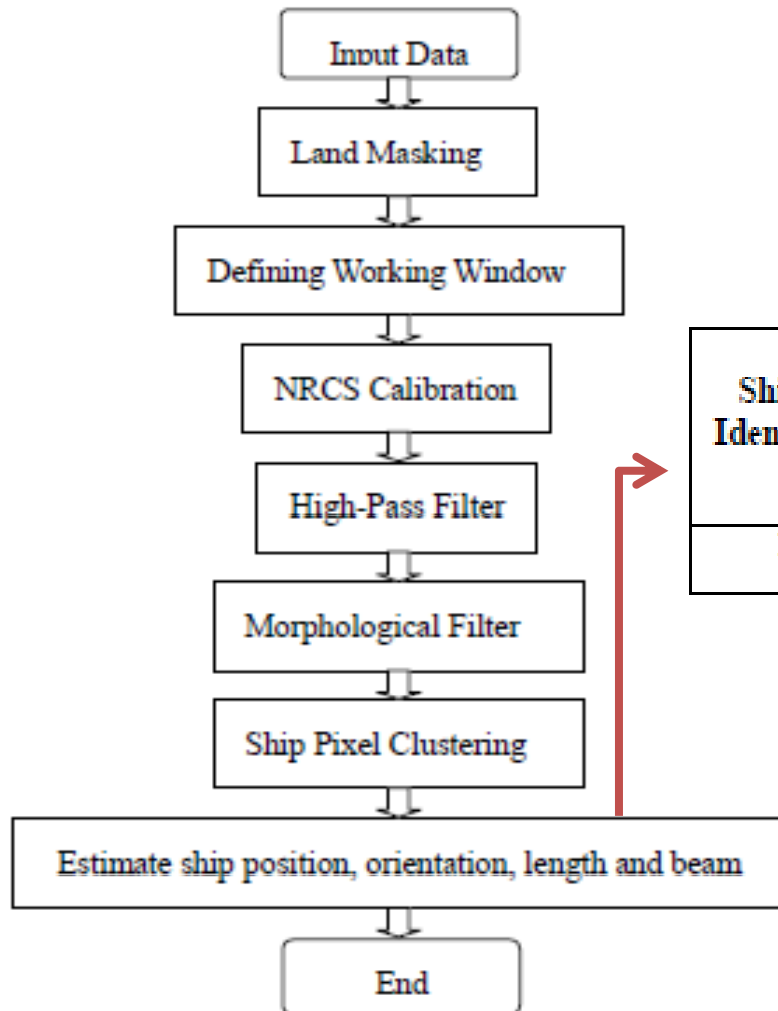
DENİZDE UA UYGULAMALARI

Hedef Gemilerin Belirlenmesi, Liu and Feng, IEEE, IGARS'08, SAR Görüntüleri

DENİZDE UA UYGULAMALARI

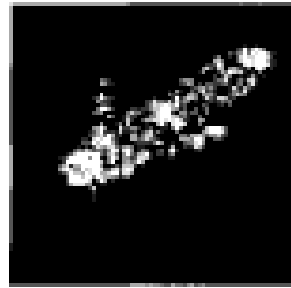
Hedef Gemilerin Belirlenmesi, Liu and Feng, IEEE, IGARS'08, SAR Görüntüleri

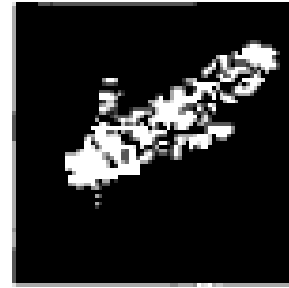
Ship's Identifier	Ship Position		Ship Orientation (Degree)	Ship Length (m)	Ship Beam (m)
	Longitude (Degree)	Latitude (Degree)			
1	124.299E	34.129N	50	320	75

DENİZDE UA UYGULAMALARI

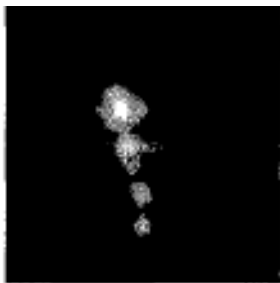
Hedef Gemilerin Belirlenmesi, Wang ve ark, IEEE, IGARS'08, SAR Görüntüleri

(a) origin image

(b) segmented image

(2a) BOX (w=5)

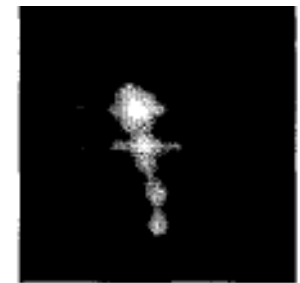
(2b) Lee (w=5)

(2c) Kuan (w=5)

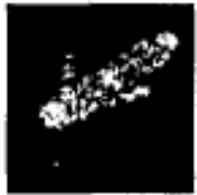
(2d) Enhanced Lee (w=5)

(2e) Gamma MAP (w=5)

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Hedef Gemilerin Belirlenmesi, Wang ve ark, IEEE, IGARS'08, SAR Görüntüleri

(a) origin image

(b) CFAR

(c) Pal

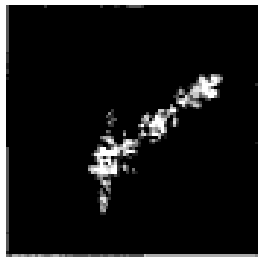
(d) Li and Lee

(e) KSW

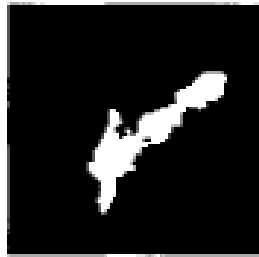

(f) KSW with 2 threshold

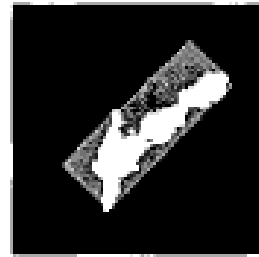
(a)

(a)origin image

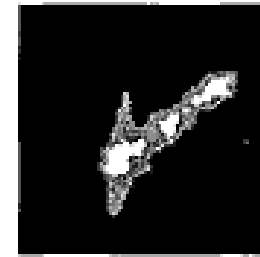
(b)

(b)segmented image with Lee method

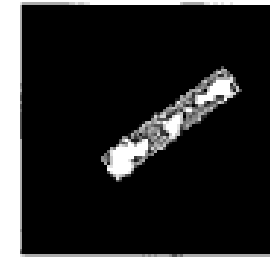
(c)

(c) minimum circumscribing rectangle

(d)

(d) segmented image with KSW method of 2 threshold

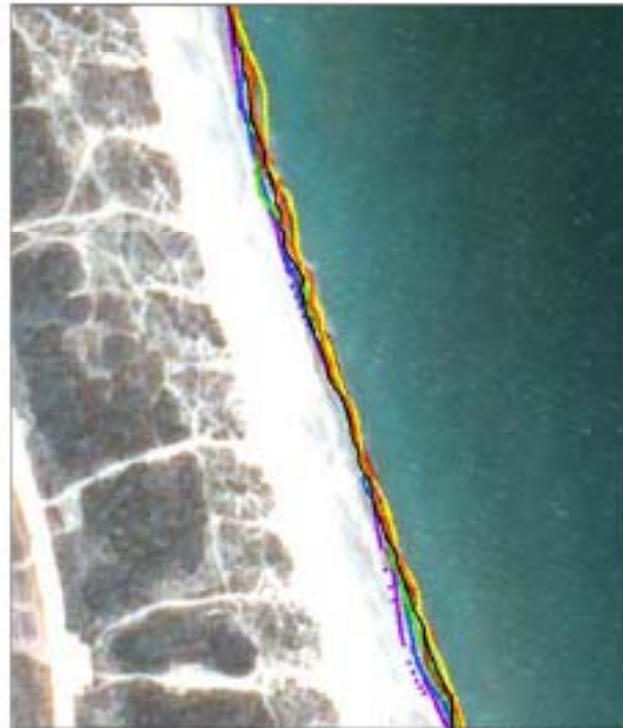

(e)

(e) minimum circumscribing rectangle

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Kıyı Çizgisinin Belirlenmesi, Pordo ve ark., 2007, Coastal Zone 07, Oregon,
Pansharpned Quickbird (Pan 0.6 m, Multispektral 2.4 m)

LEYENDA

 Línea de costa	res: 04.8m	res: 14.4m	res: 24.0m
	res: 09.6m	res: 19.2m	res: 28.8m

LEYENDA

 Línea de costa	res: 04.8m	res: 14.4m	res: 24.0m
	res: 09.6m	res: 19.2m	res: 28.8m

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Kıyı Çizgisinin Belirlenmesi, Dellepiane ve ark., 2004, Pattern recognition letters, InSAR (ERS-1 ve ERS-2)

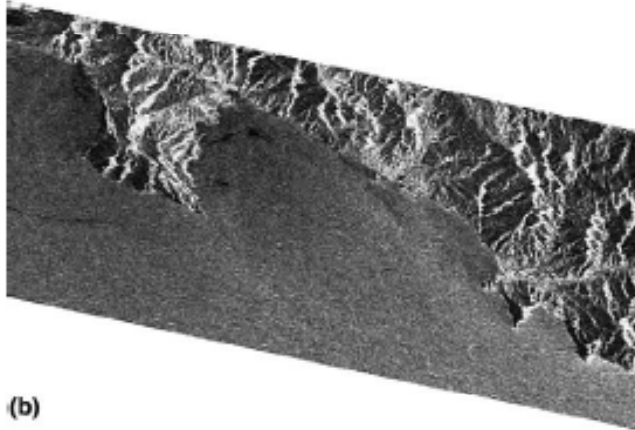
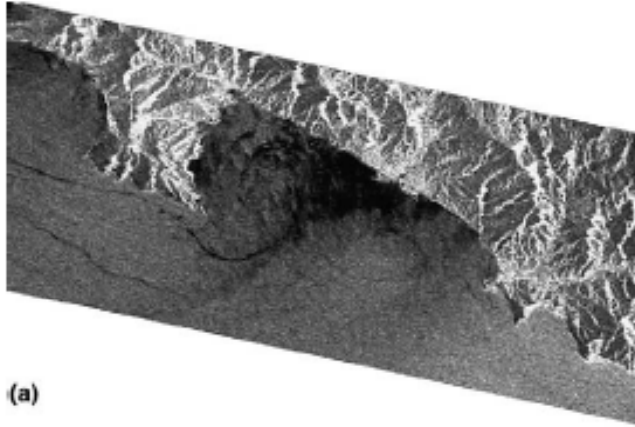

Fig. 1. SAR images acquired by ERS-1 and ERS-2 September 1995 representing the eastern Ligurian coast, near Genova, Italy.

Fig. 2. High-resolution images acquired from aerial platform during 1998 representing the eastern Ligurian Coast, near Genova, Italy.

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Kıyı Çizgisinin Belirlenmesi, Dellepiane ve ark., 2004, Pattern recognition letters, InSAR (ERS-1 ve ERS-2)

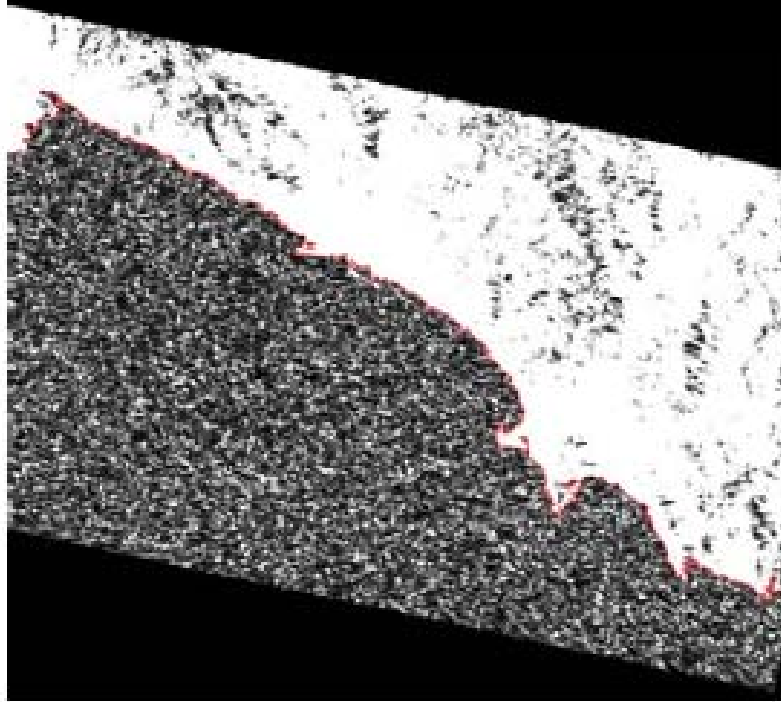

Fig. 7. Extracted coastline.

Fig. 9. Extracted coastline from the aerial image representing the eastern Ligurian coast, near Genova, Italy.

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Kıyı Çizgisinin Belirlenmesi ve CBS entegrasyonu, Göcek ÖÇK Bölgesi

GÖSTERİM

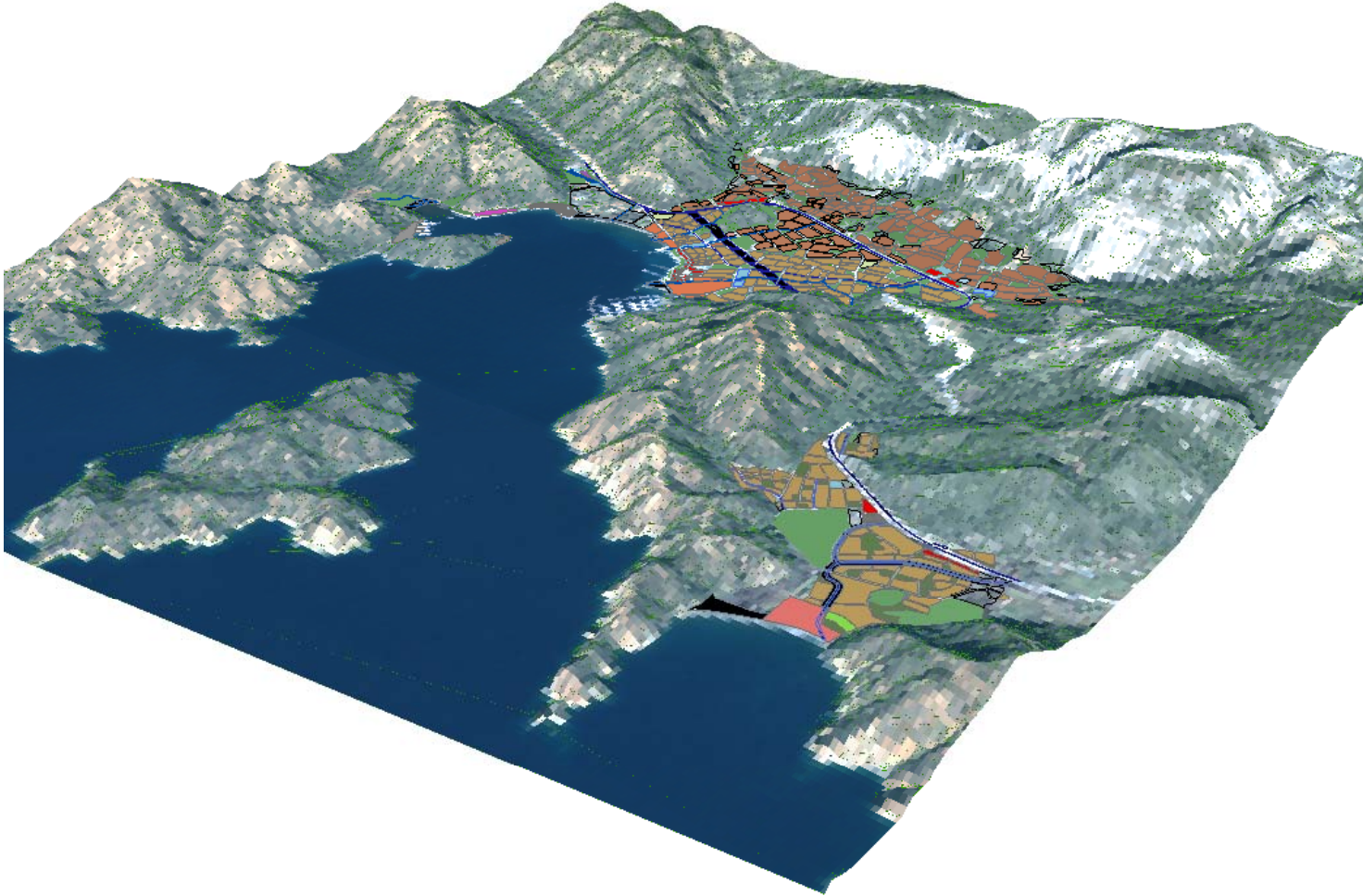
- Yapay Kıyı
- Doğal kıyı

1.000 500 0 1.000 Meters

DENİZDE UA UYGULAMALARI

Kıyı Çizgisinin Belirlenmesi ve CBS entegrasyonu, Göcek ÖÇK Bölgesi

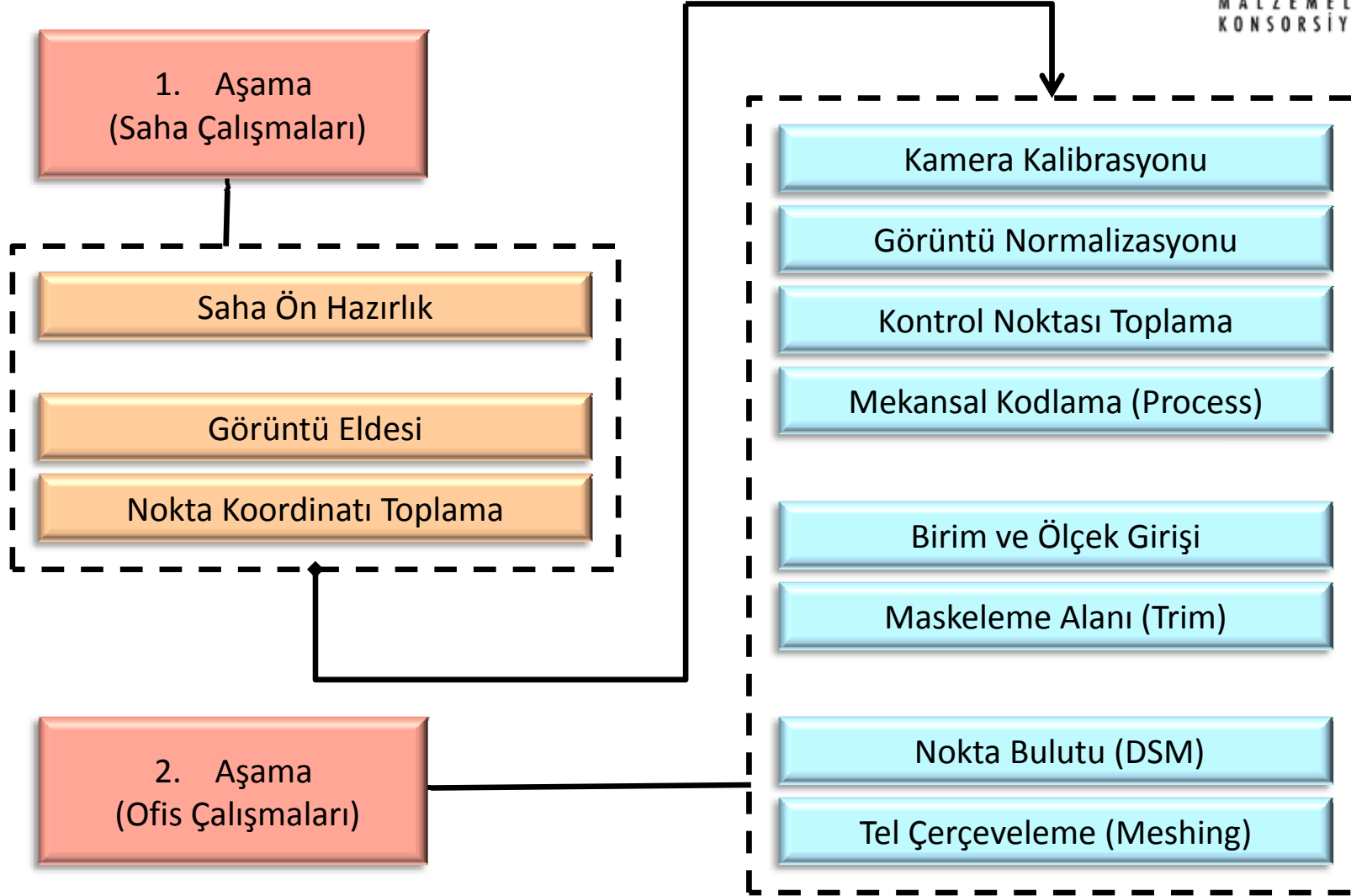
Arkeoloji Uygulaması

Arkeolojide düşük maliyetli UA uygulamaları ile elde edilebilecek 3B modelleme çalışmaları kullanılabilir. Bu çalışmalar genellikle “dar temel çizgi fotogrametrisi” (narrow baseline photogrammetry) teknikleri ile, farklı ölçekdeki obje ve kalıntıların (çivi yazı tabletlerinin ve ev kalıntılarının) 3 Boyutlu modellerinin oluşturulmasında kullanılır

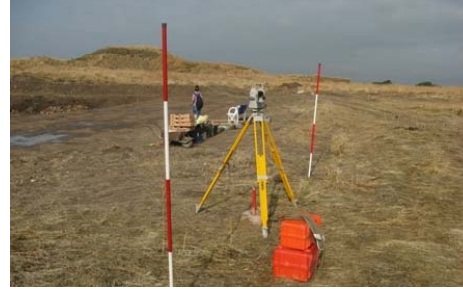
Kemec ve ark. 2010

Metod

1. Aşama

1

2

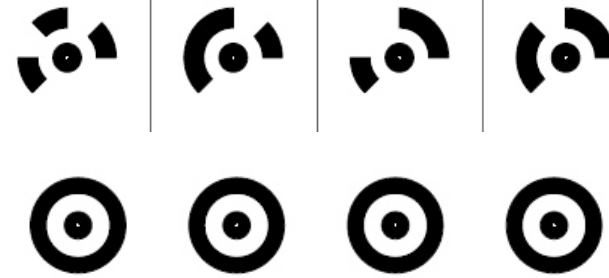

1. Mekansal Konum
Ölçüm Aracı

2. Kamera Lens
Özellikleri

3. Nişanlar

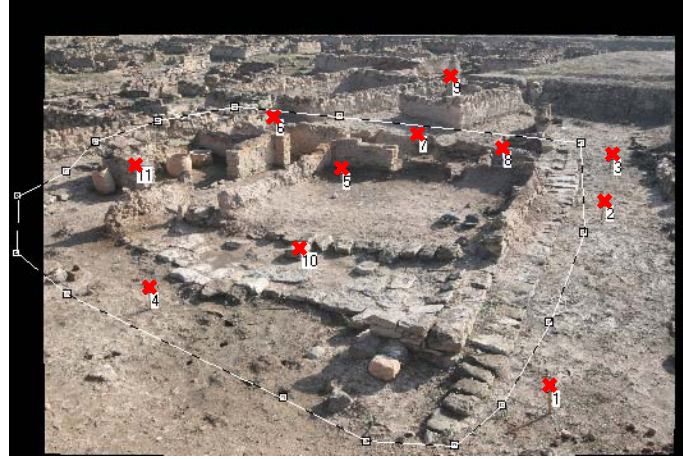
3

Kemec ve ark. 2010

2. Aşama Kontrol Noktası Toplama

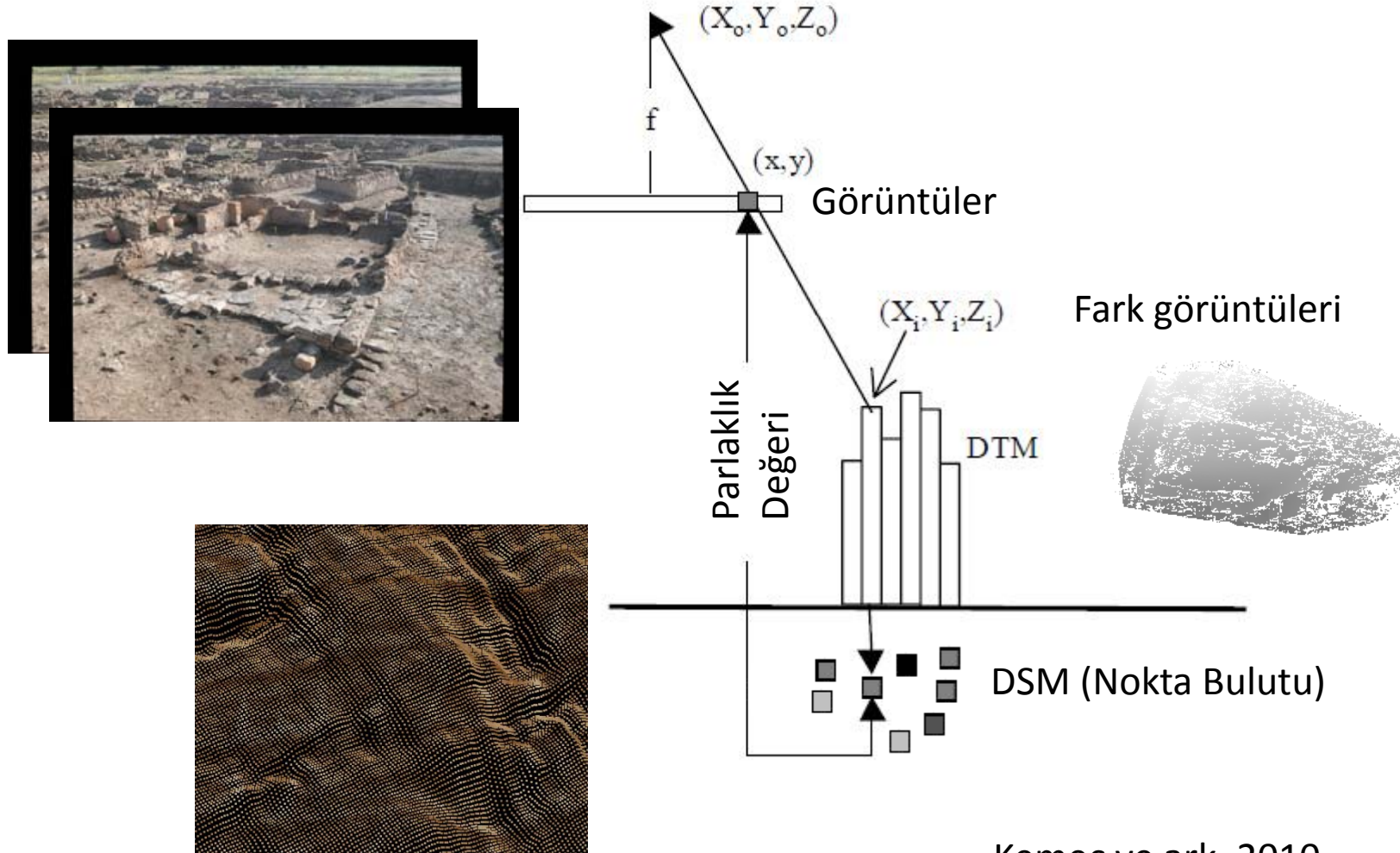
Anahtar
Noktalar

Kemec ve ark. 2010

2. Aşama

Görüntülerin Mekansal Kodlaması

Kemec ve ark. 2010

2. Aşama

Görüntülerin Mekansal Kodlaması

Matematiksel Model (Kolinearite Denklemleri)

$$x - x_0 = -f \frac{m_{11}(X - X_L) + m_{12}(Y - Y_L) + m_{13}(Z - Z_L)}{m_{31}(X - X_L) + m_{32}(Y - Y_L) + m_{33}(Z - Z_L)}$$

$$y - y_0 = -f \frac{m_{21}(X - X_L) + m_{22}(Y - Y_L) + m_{23}(Z - Z_L)}{m_{31}(X - X_L) + m_{32}(Y - Y_L) + m_{33}(Z - Z_L)}$$

f, x_0, y_0	: İç Yöneltilme Parametreleri
m_{ij}, X_L, Y_L, Z_L	: Dış Yöneltilme Parametreleri
X, Y	: Nokta Koordinatları
Z	: DTM'den Alınan Yükseklik

2. Aşama

Nokta Bulutu Ayarları

Temel:

- Örnekleme Oranı
- Derinlik Oranı

İleri:

- Hücre Bölme (Sub-pixel)
- Süper-örneklem faktörü
- Örtüşme bölgesi yarıçapı (Matching region radius):
- Doku Tipi

Kemec ve ark. 2010

2. Aşama

Tel Çerçeve Oluşturma Adımları

- 1.Filter – parazit noktaların silinmesi
- 2.Register and Merge – biraraya getirilmiş Nokta Mesh oluşturulması
- 3.Denoise Point Cloud – kenar ve köşeler korunarak parazitlerin Nokta Mesh'den silinmesi
- 4.Decimate Point Cloud – temsil korunarak noktaların azaltılması
- 5.Mesh Point Cloud – Nokta Mesh'in üçgenlenmesi
- 6.Decimate Triangles – temsil korunarak üçgenlerin azaltılması
- 7.Fill holes – Belirlenenden küçük boşluk alanların kapatılması
- 8.Unify Normals – üçgen normallerinin aynılaştırılması
- 9.Fill Fjords – Nokta Mesh kenarlarındaki ince uzun boşlukların doldurulması
- 10.Smooth – keskin kenarlar korunarak Nokta Mesh'in parazitlerin silinmesi ile yumuşatılması
- 11.Sharp Smooth – keskin kenarları daha fazla koruyarak mesh'i yumuşatma
- 12.Contours – eş aralıklı kontur çizgilerinin oluşturulması

Uygulama 1 (94 Evi)

Görüntü Eldesi

Mekansal Konum Ölçümü

Kullanılan Görüntüler Kullanılan
Nişan Noktaları ile

Kemec ve ark. 2010

Uygulama 1 (94 Evi)

Nokta Bulutu

Dokulu Tel Çerçeve Google
Earth ortamında

Tartışma: Doğruluğu Etkileyen Faktörler

Fotogrametri fotoğraftan ölçüm yapma işidir, herhangi bir fotogrametri projesinde doğruluğu etkileyen faktörler aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Fotoğraf Çözünürlüęü
- Kamera Kalibrasyonu (odak uzaklığı, format boyutu, asıl veya merkez nokta ve lens bozuklukları)
- Fotoğraflar arasındaki açı
- Fotoğraf dönüklük çözüm kalitesi (orientation quality)
- Fotoğraf tekrar oranı (redundancy)
- Nişanlar (targets)

Kaynaklar

- **Kemeç, S.**, H.S.B. Düzgün, F. Kulakoğlu, 2010. “Arkeolojik Uygulamalar İçin Düşük Maliyetli 3b Modelleme Yaklaşımı: Kültepe Örneği”, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 32. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı, Harbiye/İstanbul, 24-28 Mayıs 2010.
- Erener, A. ve Düzgün H.S.B.,2009. “Murgul bakır ocaklarındaki alansal değişimin uzaktan algılama yöntemi ile belirlenmesi”, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 12. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı
- Erener, A. ve Düzgün H.S.B.,2009. **A methodology for land use change detection of high resolution pan images based on texture analysis**Italian Journal of Remote Sensing 41 (2): 47-59.
- Aytekin, Ö., Erener, A., Ulusoy, I., Düzgün, H.S.B., 2009.”Automatic and Unsupervised Building Extraction in Complex Urban Environments from Multi Spectral Satellite Imagery”, 4th International Conference on Recent Advances in Space Technologies, RAST 2009, Istanbul, June 11-13.
- Erener, A., and Düzgün, H.S.B., 2009.”Prediction of Population in Urban Areas by Using High Resolution Images”, 4th International Conference on Recent Advances in Space Technologies, RAST 2009, Istanbul, June 11-13.
- Kocal, A., Düzgün, H.S.B. and Karpuz C.,2007 “An Accuracy assessment methodology for the remotely sensed discontinuities: A case study in Andesite Quarry area, Turkey” International Journal of Remote sensing. Vol.28, No.17, pp. 3915-3936

Kaynaklar

- Koç, D.ve Türker M.,2005. “IKONOS pankromatik uydu görüntülerinden sayısal yükseklik modeli oluşturulması”, Harita Dergisi, Sayı: 134, 31-43.
- Pardo R., L.A, J.E., Almonacid, J., Rodríguez, B., 2007, “Coastline automated detection and multiresolution evaluation using satellite images”, Proceedings of Coastal Zone 07 Portland, Oregon July 22 to 26.
- Dellepiane ,S., R. De Laurentiis, F. Giordano, 2004. Coastline extraction from SAR images and a method for the evaluation of the coastline precision Pattern Recognition Letters 25, 1461–1470.
- Liu, Y and Feng, Q. 2008. Sea Surface Ship Detection in SAR Images. IEEE IGARS 2008.
- Brown, C. and Ferraro, R. 2007. “Remote Sensing of the Marine Ecosystem”, NOAA/NESDIS/Center for Satellite Applications and Research, NWA Remote Sensing Committee.

Açık Lisans Bilgisi

#####

UADMK - Açık Lisans Bilgisi

Bu ders malzemesi öğrenme ve öğretme yapanlar tarafından açık lisans kapsamında ücretsiz olarak kullanılabilir. Açık lisans bilgisi bölümü yani bu bölümdeki, bilgilerde değiştirme ve silme yapılmadan kullanım ve geliştirme gerçekleştirilmelidir. İçerikte geliştirme değiştirme yapıldığı takdirde katkılar bölümüne sadece ekleme yapılabilir. Açık lisans kapsamındaki malzemeler doğrudan ya da türevleri kullanılarak gelir getirici faaliyetlerde bulunulamaz. Belirtilen kapsam dışındaki kullanım açık lisans tanımına aykırı olduğundan kullanım yasadışı olarak kabul edilir, ilgili açık lisans sahiplerinin ve kamunun tazminat hakkı doğması sözkonusudur.

Katkılar:

Doç. Dr. H. Şebnem Düzgün, ODTÜ, 04/10/2010, Metnin hazırlanması

#####